

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKPS.431.6.17.2024.MS

**Pani
Zofia Sławenta-Birska
Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Bierutowie
ul. Kolejowa 7
56-420 Bierutów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Do podpisanego w dniu 27 grudnia 2024 r. protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wrocław, dnia 27 stycznia 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Zofia Sławenta-Birska, zatrudniona na stanowisku Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie od dnia 6 grudnia 2019 r. (dowód: akta kontroli, str. 39)
Zakres kontroli	Realizacja zadań gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od dnia 1.01.2023 r. do dnia 16.10.2024 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ² , 2. § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej ³ Plan kontroli na II półrocze 2024 r. (NK-KZ.430.2.2024.MK) zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 25 czerwca 2024 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	od dnia 16.10.2024 r. do 18.11.2024 r.
Kontrolerzy	1. Małgorzata Staszczak – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.90.2024.MS z dnia 30 września 2024 r., 2. Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.91.2024.MS z dnia 30 września 2024 r. (dowód: akta kontroli, str. 13-16)

¹ Zwany dalej „MGOPS” lub „Ośrodkiem”.

² (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” lub „ustawą o pomocy społecznej”

³ (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285, ze zm.) zwanego, dalej „rozporządzeniem w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej”.

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W okresie objętym kontrolą odpowiedzialność za realizację zadań ponosi Pani Zofia Sławenta-Birska – Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie⁴.

W wyniku kontroli przeprowadzonej w dniach 16–18 października 2024 r. poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów, działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie.

III. Ustalenia kontroli

W toku kontroli przeprowadzonej w MGOPS w Bierutowie ustalono, co następuje.

Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych i wspomaganych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego do 31.12.2023 r. (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

⁴ Zwany dalej także „Kierownikiem MGOPS w Bierutowie” lub „Kierownikiem Ośrodka”

Kierownik MGOPS w Bierutowie na podstawie imiennego upoważnienia Burmistrza Bierutowa wydaje decyzje administracyjne w zakresie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁵.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, z uwagi na brak wniosków/zgłoszeń w okresie objętym kontrolą o udzielenie pomocy w formie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3, 3a, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowania do nich osób (pkt 3),
- opracowania i realizacji projektów socjalnych (pkt 3a),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁶ (pkt 5).

Gmina Bierutów nie realizuje zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2, 2a i 3b ustawy dotyczących przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2), organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich (pkt 2a) oraz przyznawania i realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (pkt 3b), gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie było wniosków/zgłoszeń w tym zakresie.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6, 9 i 10 ustawy, dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9),

⁵ (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 146 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej”.

⁶ t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 475 ze zm.

- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego - zadanie realizowane od 1 stycznia 2024 r. (pkt 10).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7 i 8 ustawy dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),

nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik MGOPS, w okresie objętym kontrolą na terenie Gminy nie było zgłoszeń/wniosków o taką pomoc.

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi obecnie zabezpieczane są w ramach pobytu dziennego w Warsztatach Terapii Zajęciowej CARITAS w Dobroszycach, z których aktualnie korzysta 5 osób z terenu Miasta i Gminy Bierutów (dowóz zapewnia WTZ).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Kierownik Ośrodka w Bierutowie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy) — w 2023 r. skierował w tej sprawie do sądu 2 pozwy i 1 pozew w 2024 r.. Ponadto, jak zapewnił Kierownik Ośrodka, pracownicy socjalni wszystkim osobom zgłaszającym się udzielali niezbędnych informacji o sposobie samodzielnego wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne. Pomagali w skompletowaniu wymaganej dokumentacji lub w sformułowaniu wniosków o przyznanie alimentów, mających poprawić sytuację ekonomiczną rodziny. Podejmowali także mediacje pomiędzy członkami rodziny w celu wyjaśnienia zasad alimentacji wynikających z Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁷, celem doprowadzenia do dobrowolnego wsparcia najbliższych.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności (art. 110 ust. 6 ustawy). Jednakże, jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w ramach pracy socjalnej pracownicy udzielali informacji oraz udostępniali druki i pomagali w ich wypełnieniu. W roku 2023 - 7 osobom udostępniono i udzielono pomocy w wypełnianiu druków. W roku 2024 - 9 osobom udostępniono i udzielono pomocy w wypełnianiu druków.

Kierownik Ośrodka w Bierutowie składał Radzie Miejskiej w Bierutowie sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

⁷Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2089).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie realizował wypłatę świadczeń pieniężnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, o których mowa w art. 29 i 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁸.

Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie oraz Kierownik Klubu „Senior+” spełniają odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej tj. posiadają wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazanych w art. 116 i 156 ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 400 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy otrzymywało 4 pracowników socjalnych, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, realizujących pracę socjalną w środowisku. Dodatek ten nie był uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę⁹.

W aktach osobowych znajdowały się stosowne pisma potwierdzające przyznanie przedmiotowego dodatku oraz podpisane zakresy obowiązków, z których wynikały uprawnienia do jego pobierania.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Bierutów zamieszkały przez 9 273 mieszkańców, w tym 68 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 31.12.2023 r.) i 9 193 mieszkańców, w tym 41 rodzin i osób samotnie gospodarujące objętych pracą socjalną (stan na dzień kontroli).

Na dzień kontroli w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bierutowie zatrudnionych było ogółem 4 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy (4 etaty), do których podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Zgodnie z art. 110 ust. 12 ustawy ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku MGOPS w Bierutowie powyższy wskaźnik na dzień kontroli został spełniony w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

⁸ (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.).

⁹ (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 ze zm.).

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne.

W wyniku przeprowadzonego w jednostce postępowania kontrolnego nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie realizacji zadań objętych kontrolą, w związku z czym nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do Burmistrza Bierutowa, trzeci włączono do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY WOJEWÓDZKIEGO

Ewa Dębińska
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrza Bierutowa

2. a/a.

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Oddziału Nadzoru i Kontroli
w Powiaty Społecznej
Ewelina Zygmunt

